

AVLIHA

Zabavljivo-šaljiv list.

Izahaja po dvakrat na mesec, za zdaj, kader bode gotov, in velja do konca avgusta 1 gld., do konca decembra letos 2 gld. Posamezni listi se prodajejo po 10 kr.

Lovely

Dr. V. F. Kljun.

PAVLIHA.

Možjé veljavni, bistroglavi,
Prisrčno mi bodíte zdravi!
Devojke lepe vé in žéne,
Vse ljubeznjive in pošténe!
Vijolic slast mej vami diha,
Vam klanja nizko se Pavliha.

Nikdó se izmej vas ne čúdi:

„Od kod si ti prišel mej ljúdi?

Užé o tebi mnogo časa

Na svetu nijsmo čuli glasa.

Kje tičal si do zdaj, povédi!

Kaj hočeš tukaj v našej srédi?

Ti dédec si nekdanje dobe,

Omíkané smo mí osobe;

Kaj pač ne daje ti pokoja?“

Čestítljiva gospóda moja!

To smem na glas očitno reči,

Da ležal nijsem len na peči.

Po svetu tod in tam sem lazil,

Kaj dobro, kaj slabó je, pazil.

Učil in vadil sem se pridno,

Če tudi vsem očém nevidno;

Preiskováł sem in izkušal,

Povsód ogledováł, poslušal.

Ker delal sem stopinje tihe,

Nikdó začutil nij Pavlihe.

Ko sem okrog molčé koračil,

Na moških, ženskih sem zasačil

Napák in gob vso kožo polno:

Oblači volk se v janjšjo volno;

Črvív je stavec in mladíči;

Hinavstvo se in laž velíči;

Slovenu je resnice treba,

Kot gladnemu prosjáku hleba:

Zató sem šel mej časnikárje

Z vojskó na kraste ino garje!

Najbolj po časopisnem poti

Do živega se pride zmoti.

„Kaj?“ — mnogo se nosóv zaviha —

„K novínarjem je šel Pavliha?“

Postójte, vrli čestitáki!

Ne veste, kakšni so prvaki?

Če svet sedáj jih tudi hváli,

Da z Dunaja so primaháli,

Zavíhavši na pót si hlače,

Ko šlo nikakor nij drugače,

Ker sicer bi očito vpilo,

Kar vsaj na pol je skrito bilo:

Pavliha si po svoje misli,

Da njih obrazi nekam kislí,

Pogledi bili so čemérni,

Ko čuli v seji so večérni,

Kakó se naglo jim ločiti,

Če tudi nijso dela siti. —

Zatorej se Pavlihi sanja,

Da breznačélnost spet nekdanja

V nekdanjé se poslance vrne,

Če druga sapa se obrne;

Da spét „s politično zrelostjo“,

„S kulisolúkavo modróstjo“

Rojakom bodo vrtoglávo

Motíli razzodílo právo —

In res se zopet v kratkem časi

Vžé národna zmešnjava glási.

Železna srajca je navada,

Težkó se sleče ter nerada.

Tedáj Pavliha premíšljúje,

Začetku konca pričakuje.

A če se moti morebiti,

Vesél se hoče pokoríti;

Pavliha se drží pošténja,

Drží se tega govorjénja:

To belo je a to je črno;

To pleve so a to je zrno;

To je neumno, to je smešno,

To samopridno, to pregrešno,

Kar ta in ta je vam govoril,

Očitno ali skrivno storil;

Borí se ta za maslo svoje,

Ter pesni vam ležnjíve poje;

Toréj ne smete mu verjeti! —

Takó je treba zdaj začeti.

Takisto vam Pavliha pisal,

Resnične bode slike risal,

Srčno metájje stréle bistré

V pisače, doktorje, ministre,

Budéč zaspance krmezljáve,

Bijóč poslance samoglave,

Nemškutarje in narodnjáke,

Če bodo delali napake.

V pomóč si je pridobil Kliča,

Ki „Floh“ njegovo slavo pričá.

A kar je poštenjaku svéto,

Nikdár ne bodi v zóbe vzéto!

Poštenim poskrbétí hčémo,

Da jim kaj sméha prinesémo:

Prijetne šale, dobro sláne,

Iz Ribnice in iz Ljubljane,

Da naša proza, naša pésen

Ne bodeta kosmata plésen.

Dovólj je smešnosti vrh zémlje,

Kdor zná, blagó si s kupa jemlje,

In šala je človeku zdrava,

Srce ga bóli ali glava.

V domačem oblačilu čédno

Vas bodem obiskával rédno

Četrí ino drugi teden,

Ter kakor upam, nekaj vréden:

Oblíka moja, vsa šaljíva,

Resnóbo grénko v smeh zakriva.

Zberíte se toréj obílo,

Če vam ustreza tó vabílo:

Slován do zadnjega izdiha.

Prijazno vabi vas

Dr. V. F. Kljun.

O zreli Slovenci! katerih politično modrost sem jaz tako lepo zvodil na led, poslušajte, kako si človek pomore na svetu, če se ne sramuje talentov, katere mu je bog dal. Posebno vé, ljubeznjive Slovence! pogledite moj krasni obraz, in zvéдите, da sem jaz tist mož, s katerim je bil pred nekaj léti ljubljanski „Sokol“ še le svoj kljun dobil, ko sem se mu jaz bil pridružil, vam na ljubáv, ker mi je znano, kako ste v rdeče srajce zaljubljeni.

Slovensk velikáš mora biti po rojstvu proletárec, da ga potlej národno delo obogáti. Zato je osoda odločila tudi meni, da sem se rodil pod nizko streho v Krakovem. Pozneje sem ljubljanskim dijakom nemške natisnene pripovedke prodajal za svoje blago, dokler mi je kdo hotel verjeti. Užé z mlado pestjó sem bil prijel za popotni grčav les, ter odšel na Laško v višje učilnice. Po glasovitem vporu 1848. in 1849. leta sem bil v karbonarskem plašči zavít prinesel zvéženj (punkelj) iz Benedek zopet nazaj v Ljubljano, ki me je postavila za tajnika trgovinske zbornice in za urédnika svojih uradnih novin. Takrat sem spisal nekaj arhiv, v katerem so se čudeži godili, kajti v njem je neki kranjski deželni poglavar živ po zemlji hodil, ko je užé 50 let mrtev ležal v grobu.

Ker sem uradne novine presvobodoljubno pisal, treba je bilo zopet zvéženj oprtiti in iz Ljubljane iti v Švico, kjer imam zdaj krasen dvor, kupljen za 80.000 frankov. Takrat ga nijsem še imel; torej sem v učilnici otroke pretépal in od jeze jokal. Te nebogate službe sit, zopet vzamem palico ter odidem na Dunaj, kjer hudobni svét pripoveduje, da sem jako milo prosil, naj bi me zopet vzeli v kako avstrijsko službo, česar se ne opominjam, ker je užé nekaj lét. Res me pošljó za profesorja na zadersko gimnazijo, kamor sem tudi peš korakal. Pozneje sem spet na leskavem konji prišel na Dunaj v trgovinsko učilnico. Tukaj so mi začele ptičke peti. Gradil sem šolske knjige, ker se dobro plačujemo. Modrumem zlasti rad o poljedelstvu, o katerem toliko vém, kolikor naravoslovstva uméje moj stari prijatelj Svetec, ki mu slovenska „Matica“ daje presojat vse naravoslovske spise. Igral sem tudi na borsi ter počasi obogátel, kakor Jakob pri Labanu.

Zdaj sem se hotel samo še do kake visoke službe povzdigniti s pomočjo lehkovérne slovenske stranke; nemškutarji mi namreč nijso upali. V ta namén sem bil skriváj osnoval črtež, kateri me nij preváril. Najprvo sem v ruske novine jél za dobro plačilo pisariti o slovenskem slovstvu in posebno povzdigovati prvake ter vse tiste Slovence, kateri bi mi kdaj utegnili kaj koristiti. Vedno sem se hlinil goróčega narodnjáka. In glej, dr. Bleiveis in dr. Kosta res priletita v mojo mrežo! Postavita me za slovenskega kandidata v deželni zbor. Slovenci so ustno in pismeno kričali: „ne volíte ga!“ Nemškutarji so celó trdili v pismih, raztresenih po ulicah, da sem stare listine kradel, jezni, ker so me videli mej narodnjáki. Za tega delj so me prváki zvezali z nekimi čudnimi motvózi, katerih nikoli nijsem čutil na sebi, in dali me tako zvezanega Ljubljančanom izvoliti. Deželni zbor je bil potem naglo razpuščen. Ker sem zopet hotel biti izvoljen, torej svoj stari karbonarski plašč na videz tako zasuknem, kakor bi na Dunaji zaradi národnosti bil službo izgubil. Vsa Slovenija mi je z dr. Bleiveisom na čelu zagrméla: „živio žrtvoljubni Kljun! Zopet ga izvolimo!“ Na tihem sem si mislil: o svéta prepróstost! Izvolili so me v trgovinske zbornice in poslali na Dunaj, kjer sva bila užé poprej z Beustom skriváj zménjena, kako razprhneva slovensko opozicijo v državnem zboru, in razprhnila sva jo. Največ zasluge imam jaz tudi tam, ko sta za duvalizem glasovala, da ne bi „nemške harmonije“ motila, Toman in Svetec, katere sta oba nekoliko trenótij poprej srdito govorila zoper duvalizem, ko njima še nij bila ta harmonija na misel prišla. Toman se je po glasovanji spehan zgruzil v sédež, ob čelo udaril in rekel: „to je bila moja mrtváška pesen!“ — a Svetec, kateri mi je še dalje zvesto pomagal, nij lic nabiral nič na jok. V plaščilo te stanovitnosti sem mu tudi jaz potlej nekaj tednov stanovitno natvézal po dunajskih novinah, kake visoke cesarske službe ga čakajo. To se mu je tako dobro zdélo, da je vse verjél.

O vgodnej priliki do dobrega odkrijem obraz ter javno prestopim k Nemcem, za kar sem dobil službo dvornega svétnika. Nemškutarji, kateri so mi poprej očitali tatvino, k meni prileté s krepko zahválnico. Tist Horak me je mnogo pozneje res dregnil z dolgočasno nezaupnico, katere si vendar za svoje déte nij upala pripoznati ljubljanska trgovinska zbornica, ako tudi je meni bila ona dala mandát — vse tó je bilo zaradi železnih cest. O železne

ceste, kako čudotvorno moč imate v sebi! Tudi prijatelj Svetec napósled nij za menoj hodil, — ko ga užé potreboval nijsem. — Če se tega nikdar nij kesál?

Slovenci se zdaj s Poljaki odrinili iz državnega zbora, v katerem sem vendar ostal jaz in Margheri. Margheri je volil mene, jaz Margherija v delegacijo. Letošnje velikonočno jagnje sem jedel v Lucernu, kamor mi užé nij bilo treba peš popotovati. Upam, da še večkrat zdrav in vesel tukaj stopim pred svoje nepozabljene slovenske dobrotnike, katerim se denes kažem v primernej podobi nekdanjih popotnih lét.

Píruh Auerspergov Beustu.

Avstrija pri Beustu.

Beust (piše.) Zopet bode svet zija, ko pride moja napítnica v novine. Če mi vse izpodletí, pojdem za feuilletonista; niti bi ne bilo napak, humorističen list izdajati. Tudi „olikanege Slovenca“ bi pisal, in kacéga! Morebiti me celó ozemó v Lubljano za voditelja slovenskega gledališča. Vse znam: note pisati, pri pojedinah napijati, jahati, po plesih igrálke pod pazuhu voditi, novinarje napihovati, iz godcev ministre delati, komedije igrati itd. itd. Figaro quà, Figaro là!

Sluga. Neka žena bi rada z vami govorila.

*Beust. Mlada, stara, lepa?

Sluga. Srednje starosti, lepa, gosposka, samo nekoliko zanemarjena.

Beust. Kakó jej je ime?

Sluga. Av—, Av—, Avstrija, če se ne motim.

Beust. Avstrija! Avstrija! — To ime sem užé nekjé slišal. E, če nij moja gospodinja? Človek ima toliko opravka! — Zdaj ne utegnem. Reci, da me nij domá, ali da sem bolán, — kar hočeš. Pojdi! — Kaj bi rada? Ali mi nese kak nov red? Neman li še vseh?

Sluga. Ne dá se se odpraviti. — Viditi jo? Sama je prišla.

Beust. Toliko je posla, da ne vém, kje imam glavo! Zdaj je treba note pisati v Rim, zdaj v Pariz, zdaj v Berlin, zdaj evropsko ravnotéžje uravnávati.

Avstrija. Zdaj komedije igrati v postu! V srce me je bolelo, ko sem zvedela, kako si v veselej družbi pri vinu moje ministerske službe delil mej pevce, godce in igralce! Ali je res, kar ti očitajo, da zame nemaš srca? Kako bi sicer mogel poskakovati, ko meni vse na robe gré! Noč in dan primérjam, kako bi in kaj bi? Nocoj nijsem očesa zatisnila. Vse služabnike si mi odpravil, in zdaj se moje službe vsak boji. Prisiljena bodem še tebi slovó dati, kakor nerada. Pomisli, kaj bi ti bil brez mene!

Beust. A kako bi vi rinili brez mene?

Avstrija. Tega ne vém, ali to mi je znano da s taboj težko rinem. —

Beust. Kdo vas je otél, ko je bilo vse obupalo?

Avstrija. Če si mi pomagal, ali je bilo tebi na kvaro? Ali ti nijsem izročila vsega, darovala ti bogastva in čestí? Tudi me peče, da si mi odvrnil srca najzvestejših sinov, ko sih jih na zid pritiskal, in zdaj me ne slišijo, od mene beže, ko jih kličem in kličem.

Beust. To se vse popravi.

Avstrija. Moje financije so v strašno čudnem redu.

Beust. Moje so v najboljšem. Vi preslabo gospodarite.

Avstrija. Svetúj mi torej, kakor veš in znaš; nikogar neman razen tebe!

Beust. Potrpite malo; ne utegnem, presilen opravke imam, kajti svojemogledališču izdelujem novo igró, in užé sem prišel do končnega dejanja.

Avstrija. Tudi meni se dozdeva, da si prišel do končnega dejanja. Ker bi v tej igri utegnili tudi mi igrati, torej ti jaz, ki sem še zmirom tvoja gospodinja, ukazujem, da jo imenuješ „ministrove poslednje ure!“ — (Ponosno odide.)

ako v bi tej draginji brez „dispozicijske zalóge“ mogel res toliko novcev prihraniti, nikakor nijsem tak, da bi si jih tako z lepa dal ukrasti.

Luka Svetec,

bivši e. k. deželni in državni poslanec,
bodoči deželni oskrbnik ljubljanske bólnice.

V Šmidovej kavarni.

(Okrog prvéške mize pri črnej kavi sedé dr. Bleiveis, oča Sovan, dr. Toman, dr. Kosta, Svetec in dr. Poklukar.)

Dr. Toman. Janez! tvoje „Novice“ so vendar koristne. Zdaj nam ploska celó trupeni „Slovenski Narod“, katerega sem jaz poprej tako sovražil, da ga nikoli nijsem čital. Drugi ljudje so mi pripovedovali, kader je kaj zabavljaj o meni.

Dr. Bleiveis. Vendar si mi uže očital, da vas tako nerad zagovarjam, kakor bi trnje jedel.

Dr. Kosta. Hvala bogú, zopet smo mi na vrhu!

Dr. Poklukar. Toman je bil na kolodvoru tako sijajno sprejét. S tem je vsa opozicija uničena.

Svec. Zapójmo aleluja in glorio! Zdej pripoznavajo, da smo prav delali, ko smo se z obema rokama držali Dunaja, če tudi je kričal vesoljni svet: bežite domú! Pripoznali so naše sofizme, našo politično zrelóst, naše glédanje za kulise; pripoznali so velíki sezáj železnocestnih koncesaj, pripoznali potrebo glasovanja za dovršeni duvalizem, — s kratka pripoznali so vsel! In če se prihodnje zopet kdo kolikaj oglasi zoper nas, naglo zavpijmo, da je plačan iz „dispozicijske zalóge!“

Dr. Kosta. To je krepek pripomoček, če tudi lažnjív.

Dr. Bleiveis (pazljivo se oziráje): Gospóda moja! saj menda smo sami domači. — Res je opozicija uničena, ali samo na videz ter ne za vselej. Menim, da nikogar ne razžalim, če odkrito govorim. Slovenci so zdaj res veseli; a „Politika“ je ón dan prinesla brídek dopis o nas prvakih.

Sovan. E, kaj „Politika!“ To je Levstik pisal! Ko smo bili Kunčiča odrinili iz Ljubljane, takrat sem bil tako veselo v čitalnici ob mizo udaril, da me je tri dni roka boléla. Enako sem od veselja okrog bečeljnjska poskakoval tudi zdaj, ko je Levstik odšel. Uničiti ga je treba z večnim kričanjem, da njegov „Pavliha“ izhaja iz „dispozicijske zalóge.“

Svec. Ta misel je moja. Uže po Dunaji sem trosil, da bode „Pavliha“ izhajal iz vladnih novcev. Če je treba, imam priče.

Dr. Bleiveis. To je bila res politična modrost. Vendar, gospóda moja! danes mi važne stvari piše neki star prijatelj. Dovolíte, da vam nekatere vrste prečítam.

(Čita): „Ne motíte se, da mi, kar nas je mislečih glav, če se odkritostrečno veselimo izstopa iz državnega zbora, tudi odobravamo vse, kar se je poslednje čase počenjalo v slovenskeji politiki! Tega nikakor ne odobravamo, niti se ne moremo radovati zato, kakor bi naše državne poslance napósed bila vendar pamet srečala, ker vémo, da so iz zbora zadnji hípec prisiljeni stopíli; kajti sicer bi jih bil propád dozdanje vlade pod svojimi razvalinami pokopal. Tudi nam je znano, da so poleg vsega tega nekateri vendar nevoljni šli iz lesenjáče. Svetcu se je treba vedno omivati in opravičevati po novinah; Črne se je dolgo oziral po zbornici, predno je njenim prostorom hrbet obrnil — s težkim srcem. Veselimo se torej samo zato, da nam je prišla, če tudi brez naše zasluge, napósed vendar doba, katere smo tako dolgo hrepeneče želéli; veselimo se tudi zato, ker se nadejemo, da je ta splošna slovenska rádot državnim poslancem po polnem odkrila njihovo dozdanje pogubljivo delanje. Če se zopet vrnejo na staro cesto, za večne čase izgubé vso našo vero.“
(Prvaki osupnejo.)

Ker je izmej vseh Slovencev meni treba največ práv po novinah razglašati ó stvaréh, katere ležnjívi svét pritiče mojemu delovanju, — pogovorila sva se s „Pavliho“, in v svojem poslopji mi je za vselej odločil to mizo omiválnico (dementirtíščeh), da se bošem pri njej omival in pravičil.

Denes mi je samo to popraviti: laž je, da mi je bilo zadnje čase na Dunaji ukradenih 300 gld., kakor so pisale novine, ker jaz

Nova politična doba.

V rádoti svét poskakuje,
Tukaj in tamkaj povsód,
Mnogi razgovor se čuje:
„Konec je grehov in zmot!“
Kdor zgodovini zamáša
Nálašéh uhó in okó,
Sam si gramádo nanaša,
Sam jo zažgè pod sobó.

„Kar se je koli godilo
V belej Ljubljant kedáj,
Kar je na Dunaji bilo,
Bodi pozabljeno zdaj!“
Koliko težke nadloge,
Koliko bridkih blamáž,
Koliko zaradí zloge
Národ, nezloge imáš!

„Zloga povrni se blaga
V psi radražene spét,
Rázkol naj prejšnji omaga,
Ki je mej brati bil vnét!“
Tórej najprvo potreba
Glas je zagnáti grmèc:
Strah ino lakota hléba
Zlogi najhujši sta meč!

Misel da ta je poštena,
Kdo bi, kakó bi tajil?
V dobrem je sreci rojena,
Ki ga razpór je težil.
Alfa slovenstvo mu bodi,
Omega bodi vsekdár,
Kdor hée slovenskeji osódi
Biti, ostáti krmár.

Zlógó nebó nam povrni,
Sladki mej brate daj mir,
Ki jih v nezgodi je črni
Dómaš razganjal prepír!
Pótlej se zloga povrne,
V srca povrne se mir,
Sicer ostanejo črne
Megle — in črni prepír.

Vendar je drugo vprašanje,
Ali pozá biti res
Módro je zmote nekdanje,
Módro nekdanjo vso zmés?
Tórej nikdár ne zabimo
Starih sramót in napák;
Vendar mu vse oprostimo,
Če so poboljša prvák!

Razglas.

V „Triglavu“ št. 29., dne 12. aprila letošnjega leta, katerega sem še le denes v roko dobil, čítam: „na Dunaji izhajajoči slovenski šaljiv list, čegar izhajálnim stroškom je dispozicijska zalóga pôrok.“

To perfidno sumničenje more letéti samo na moj šaljívi list „Pavliho,“ katerega mislim na Dunaji izdajati. Vsacega, kdor je tako nesramen, da si upa trditi, da moj šaljívi list kaka vladna zalóga katerega koli imena, ali kaka osoba, ki je v katereji koli vladnej službi, z enim samim krajcarjem podpíra ali njegovo tendencijo vódi, tukaj javno imenujem grdega ležnjívca in malovrednega rokovníka (schuft)! Vsa ta lepa imena naj padejo nazaj ná-me, ako mi dokaže, da resnice ne govorim!

Enak razglas sem poslal „Slovenskem Narodu“ ter v nemškem jeziku v Ljubljano, da se v „Triglavu“ natisne.

Na Dunaji, 20. aprila 1870.

Fr. Levstik.

Gospodom naročnikom. Prosimo, naj nam čestiti gg. naročniki oprosté, ker je „Pavliha“ pri porodu zakesnèl za nekaj dnij, kar se nij zgodilo po urednikovej krivdi, kajti vse besede so bile uže davno postavljene, kakor umnemu čitatelju same pričajo. Morejo nam verjeti, da je „Pavliha“ imel silno težek porod. Ne samo klevetanje njegovih bližjih ljubljanskih prijateljev, ki se ga bojé, kakor otroci krvavega stegna; ne same laži, da je podpíran iz vladne blagajnice; nego tudi še druge bridke zaprèke so ga zadéle. Pri vsacih novinah daje prvi list največ posla, in zlasti pri tacih, ki imajo podobe. Naše podobe so se samo rezale cele tri dni. V posebno nesrečo se je „Pavliha“ pripetila še ženitev slavnega mojstra Klíča, kateri mu risa prvo stran, in ki je uže brez sladkih poročnih skrbij z delom ves obložen. Truditi se hočemo, da prihodnji list pride, kar bode najhitreje mogoče na svitlo, ter da se njegovo izhajanje spravi v rédne dneve. Kar nij v denšnjem listu še dovršenega na črkah, podobah, in sicer, popravimo v prihodnje. — Skrbno smo pazili pri pošiljanji. Ako kateri g. naročnik morebiti vendar nij dobil lista, prosimo, naj pogleda na pôsti, in ako bode treba, nam oznani, da mu list dopósljemo.